

Slutrapport folkhälsoinsatser

Samverkan mellan VildaKidz och Socialförvaltningen Folkhälsa

Bakgrund

Att arbeta med erbjudande och främjande verksamheter för barn och unga samt deras familjer och anhöriga kan bidra till goda levnadsvanor och hälsa genom livet. I det förebyggande arbetet behöver olika faktorer beaktas som kan riskera familjers hälsa, ex. lägre utbildningsnivå, begränsat socialt nätverk och ekonomiska utmaningar, som kan innebära risk för ohälsa. En familj med begränsade ekonomiska förutsättningar kan ha svårare att erbjuda barnen deltagande i olika evenemang, sporter eller utflykter som medför kostnader eller olika krav. Det är även känt att den psykiska ohälsan hos barn och unga försämras med stigande ålder (främst bland flickor), och att det finns behov av att rikta insatser mot barn som växer upp i familjer där psykisk ohälsa, våld eller missbruk förekommer.

Familjers livsvillkor och levnadsvanor har således betydelse för barn och ungas uppväxt och framtida hälsa, därmed bör förebyggande aktiviteter och delaktighet för barn och unga i stärkande miljöer erbjudas för jämlik hälsa. I socialförvaltningen finns området Folkhälsa, vilket omfattar öppna erbjudande verksamheter som exempelvis Centrum mot våld, Föräldrasupporten, Personligt ombud, Ros-mottagningen med flera. I kontakt med verksamhetsområdet Folkhälsa ska personer med riskfaktorer mötas i ett tidigt skede och få råd och stöd alternativt hjälp med hänvisning till rätt aktör. Insatser erbjuds för att uppnå och bibehålla hälsa genom livet. Inom socialförvaltningen finns även andra verksamheter på myndighets- och öppenvårdssidan som ger stöd till barn och unga samt deras föräldrar på olika sätt exempelvis mottagningsenheten för barn och unga, öppenvården för barn och unga samt försörjningsstöd. Luleå kommun har också en Konsumentrådgivning som ger stöd och råd i form av budget- och skuldrådgivning.

Samverkan mellan olika aktörer (ex kommun och frivilliga organisationer) är ett sätt att tidigt nå barn, unga och deras familjer som lever i olika miljöer med olika villkor. Föreningen VildaKidz möter många barn och unga upp till ca 18 år, samt deras föräldrar och anhöriga. I deras arbete ingår generella insatser till barn, unga och deras föräldrar/anhöriga, men de möter även familjer i behov av riktat stöd. I nuläget hjälper och stöttar VildaKidz barn och familjer så långt de har möjlighet, men för vissa familjer är behovet av stöd mer omfattande.

Genom samverkansprojektet har det funnits möjligheter att nå ut till en målgrupp föräldrar och anhöriga som inte tidigare varit i kontakt med verksamheterna inom Folkhälsa och andra verksamheter inom Luleå kommun.

Syfte och mål

Syfte:

Syftet med projektet är att föräldrar eller anhöriga till barn och unga får information och kunskap för att främja hälsa genom livet. I samverkan ska föräldrar och anhöriga till barn och unga få kunskap om olika stödinsatser och veta vem de kan vända sig till vid behov av ökade insatser.

Övergripande mål:

Projektet ska skapa former för samverkan mellan Folkhälsa och VildaKidz och de insatser som erbjuds av Folkhälsa ska bygga på behov i målgruppen samt befintlig evidens. Insatserna ska bidra till att målgruppen föräldrar och anhöriga till barn och unga nås i ett tidigt skede och får rätt stöd och insatser.

Delmål:

1. Samverkan mellan VildaKidz och Folkhälsa har ökat under året.
Indikator: 5 gemensamma aktiviteter har utförts under ett år
Indikator: Andel nöjda föräldrar/anhöriga i kontakten med Folkhälsa.
2. Folkhälsas samverkan med VildaKidz har följts upp och beskrivits.

Tidsperiod:

Hösten 2020--2021-12-31

Genomfört inom projektet

Sammanlagt har fyra aktiviteter genomförts. Planering gjordes även för en femte aktivitet som dock ställdes in med kort varsel på grund av pandemirestriktioner. Olika arbetsgrupper har skapats inför planeringen av respektive aktivitet.

Aktivitet 1:

14 december 2020. Aktiviteten var planerad att genomföras som en fysisk sammankomst men fick ställas om till digitalt alternativ i och med nya restriktion på grund av förvärrat pandemiläge. En projektwebbsida skapades istället: [VildaKidz - Luleå kommun \(lulea.se\)](https://vildakidz.lulea.se) där olika verksamheter presenterade sig med information om vilket stöd som kan erhållas inklusive kontaktinformation. Projektwebbsidan har allt eftersom under projektets gång uppdaterats med information om fler verksamheter.

Aktivitet 2:

9 mars 2021. Eftersom fysiska sammankomster fortfarande inte kunde genomföras våren 2021 planerades istället för ytterligare en digital aktivitet, den här gången via Teams med digitala informationsträffar av olika verksamheter och möjlighet att interagera i realtid med dessa. På grund av att anmälningar till informationsdagen uteblev ställdes informationsträffarna in. Omkring 300 personer visade däremot intresse och det inkom ett stort antal frågor som verksamheterna arbetade med att besvara. Svaren bearbetades till att

bli mer generella med hjälp av kommunikatör och kunde läggas upp som "frågor och svar" på Projektwebbsidan.

Sammanfattningsvis så gjordes försök till olika former av omställningar till digitala alternativ genom de två första aktiviteterna. Synpunkter från medborgare var att fysiska träffar önskades. Projektets aktiviteter pausades därför till dess att fysiska sammankomster åter kunde upptas.

Aktivitet 3:

17 oktober 2021. En fysisk sammankomst genomfördes utomhus vid Hertsöträsket. 44 barn och 18 vuxna deltog. Aktiviteter för barn och unga var fiske, ansiktsmålning, trolleri och stora såpbubblor. Mat och dryck.

I samband med inbjudan till sammankomsten informerades föräldrar/anhöriga om att besöka Projektwebbsidan för att få information om de verksamheter från Luleå kommun som var planerade att närvara. Deltagande verksamheter var mottagningsenheten för barn och unga, öppenvården barn och unga samt RoS-mottagningen. Genom samtal med föräldrar och anhöriga under sammankomsten informerade medarbetare om sina verksamheter och svarade på frågor.

Aktivitet 4:

12 november 2021. En fysisk sammankomst genomfördes på Alcatraz. 50 barn och 28 vuxna deltog. Aktiviteter för barn och unga var bowling och minigolf. Mat efter avslutad aktivitet.

Deltagande verksamheter var mottagningsenheten för barn och unga, öppenvården barn och unga samt Föräldrasupporten. Medarbetare från Centrum mot våld anslöt under eftermiddagen. I samband med inbjudan till sammankomsten informerades föräldrar/anhöriga om att besöka Projektwebbsidan för att få information om de verksamheter från Luleå kommun som var planerade att närvara. Föräldrar/anhöriga uppmanades då också att fundera ut frågor till verksamheterna att ställa vid träffen. Verksamheterna inledde i konferensrum där föräldrar/barn bjöds på fika medan verksamheterna presenterade sig och Föräldrasupporten höll en miniföreläsning på 20 minuter. Därefter interagerade medarbetarna från verksamheterna med föräldrar/anhöriga under barnens aktiviteter och informerade mer/svarade på frågor. En tolk för arabiska fanns på plats som stöd.

Aktivitet 5:

8 december 2021. Aktiviteten var planerad och skulle ha genomförts som en fysisk sammankomst på Cape Wild. Den fick dock med kort varsel ställas in dagen innan på grund av nya nationella pandemiåtgärder som började gälla från och med den 8 december.

Måluppfyllelse

På grund av pandemin har ett flertal omställningar behövts göras utifrån ursprunglig plan i projektansökan. Både fysiska och digitala aktiviteter har genomförts som syftat till att

uppfylla projektmålen. Den femte och sista aktiviteten blev inställd på grund av nytillkomna pandemiåtgärder.

Resultat:

Samverkan mellan VildaKidz och Folkhälsas olika verksamheter har ökat under projekttiden. Samverkan har också ökat med verksamheter inom myndighet, öppenvård och kommunstab som även de ingått i projektet och det har medfört ett internt lärande om varandras verksamheter.

Fem olika typer av aktiviteter har genomförts; två digitalt och två fysiskt. Av de aktiviteter som genomförts fysiskt har en skett i utomhusmiljö och en inomhus i en större anläggning. En Projektwebbsida har tagits fram och som har kunnat utvecklas och byggas på under projekttiden samt som har kommit många till del. I samband med lanseringen hade Projektwebbsidan mer än 500 besök. Efter det ses ett genomsnitt på cirka 200 besök per månad. Information om antal unika besökare har inte kunnat tas fram.

Efter tre av fyra aktiviteter har en utvärdering/enkät skickats till föräldrar/anhöriga. De som besvarat enkäten efter aktiviteterna har framför allt varit föräldrar, bonusföräldrar, anhörig/närstående.

Svaren på enkäten efter första informationsaktiviteten (26 svar) visar att majoriteten (sammanlagt 96%) var mycket nöjda eller nöjda med att erhålla information digitalt via Projektwebbsidan och med innehållet i informationen. Resterande (4%) uppgav att de var missnöjda eller mycket missnöjda. I de skriftliga kommentarerna framkom bland annat önskan om att träffas fysiskt.

Svaren från den första fysiska aktiviteten (14 svar) visar att majoriteten var mycket nöjd (93%) eller nöjd (7%) över att få information från kommunen på det sätt som gavs. 21% uppgav att de fick svar på sina frågor, 64% fick delvis svar på sina frågor och 14% hade inga frågor.

Svaren från den andra fysiska aktiviteten (14 svar) visar att majoriteten var mycket nöjd (71%) eller nöjd (29%) över att få information från kommunen på det sätt som gavs. 43% uppgav att de fick svar på sina frågor, 36% fick delvis svar på sina frågor och 21% hade inga frågor.

Upplevelser

Målgruppen:

Enkät svar visar att föräldrar/anhöriga varit mycket nöjda med aktiviteterna och en majoritet har varit nöjda med innehållet i informationen och att erhålla information på det sätt som genomförts. Det har framförts synpunkter om att samarbetet mellan VildaKidz och Socialförvaltningen/Folkhälsa är ett bra initiativ och att det är bra att socialförvaltningen finns med vid VildaKidz aktiviteter. Respons gällande Projektwebbsidan har varit positiv genom att den uppfattats som lättillgänglig och att innehållet varit lätt att förstå.

Projektdeltagare:

Ett stort antal verksamheter har på olika sätt deltagit i projektet under dess gång. Inför varje aktivitet har arbetsgruppens konstellation varierat. Medarbetarnas erfarenheter gällande själva genomförandet har varit att tydlig information samt att interagera och prata med familjerna varit bra liksom att upplägget varit avslappnat vilket gör att samtal blir mer naturliga. Andra synpunkter har varit att vädret inte varit hinder för att genomföra aktiviteter utomhus, däremot har pandemirelaterad oro funnits. Tolk har varit bra att ha med men har inte behövts användas i hög utsträckning. De aktiviteter som genomförts har genererat ärenden med personlig kontakt efteråt, exempelvis med mottagningsenheten för barn och unga. Utmaningar har handlat om delaktighet i planering av aktiviteterna då det funnits en förbokad ram att förhålla sig till. Vidare har det varit en utmaning att kunna informera och samtala med föräldrar/anhöriga när barnen är närvarande i och med att föräldrarna har ansvaret för och ska stötta barnen under aktiviteterna. Några verksamheter har även önskat mer tid för att ge information medan andra har upplevt att det varit tillräckligt med tid.

Projektledare:

Det har varit en utmaning att planera och genomföra projektet under en pandemi. Omställningar till digitala aktiviteter har gjorts med varierande utfall. Ett gott exempel är Projektwebbsidan som administrerats av kommunikatör. Däremot har projektet inte haft kommunikatörsresurs inkluderad vilket har gjort att projektet lånat in den resursen utifrån tid och möjlighet. En annan utmaning har varit att jobba med nya konstellationer av arbetsgrupper inför varje aktivitet vilket krävt mycket förberedelser och informationsinsatser för att uppdatera nya deltagare.

Styrgrupp:

Projektet har krävt många omställningar och utifrån de förutsättningar som har varit har arbetet ändå kunnat genomföras mot projektmålen. Det har inneburit många möjligheter att marknadsföra verksamheterna samt ett lärande mellan Folkhälsa och VildaKidz. Projektwebbsidan har haft många besökare. Samarbetet kan fortgå genom att verksamheter bjuds in att delta vid kommande aktiviteter som anordnas av VildaKidz.

Slutsats och rekommendationer

Slutsats:

Arbetet under projekttiden har varit inriktat mot projektets mål men ett flertal omställningar och ombokningar har behövts göras utifrån de restriktioner och rekommendationer som gällt på grund av pandemin. Detta har medfört att mycket tid åtgått till planering och samordning. Föräldrar/anhöriga har uttryckt nöjdhet över informationen på Projektwebbsidan och över att få information på det sätt som projektet förmedlat. Att medarbetare från olika verksamheter deltagit fysiskt vid VildaKidz aktiviteter har efterfrågats och uppskattats.

Rekommendationer:

Fler områden är projektet kunnat inrymma har efterfrågats. Några exempel är migrationsfrågor, hedersrelaterade brott, barn med funktionsnedsättning, anhörigfrågor samt information riktad till barn om exempelvis våld i nära relation. Andra områden som projektet inkluderat men efterfrågats ytterligare har gällt psykisk ohälsa, droger, spelmissbruk, mobbning, skulder, ekonomi och försörjning samt våld i nära relation. Information som involverar andra aktörer exempelvis kontakt med Regionen och BUP har också varit efterfrågat. Sammantaget visar det på olika områden som är angelägna för föräldrar/anhöriga till barn och unga och att mer information behövs. Det styrker också det här projektets syfte.

Projektwebbsidan har under projektet visat sig vara en uppskattad informationskanal bland annat genom att all information funnits samlad på ett ställe. Framtida utformning av informationssidor kan hämta inspiration från detta. Vid ett liknande projekt är avsatt tid för kommunikator en viktig resurs att inkludera. Projektwebbsidan kommer att finnas kvar en tid även efter avslutat projekt så länge informationen är aktuell.

Fortsatt samverkan mellan kommun och organisationer i civilsamhället är betydelsefullt för att nå ut till fler målgrupper i ett tidigt skede. Fastän projektet avslutas finns intresse från projektets olika parter att samverkan kan fortgå på liknande sätt som under projekttiden.

Ekonomisk redogörelse

Var god se separat fil med VildaKidz ekonomiska redogörelse.